

Takurda-o Burus o wu gene yan-dor Yeso
 n-me un dak-o
 o-Garatiya

Rem-se ro n-me à:

M-zante 1:1-10

Gwomo-ut Burus to un ko-yan-Tom Yeso 1:11—2:21

Ma-to m-Rerem to un yar-mo Shir 3:1—4:31

M-posse mo un ko-yan-dor Yeso un yo depe wu nom à
 5:1—6:10

Ur-kom 6:11-18

¹ Me, Burus, genbe no ka takurda-o, um baksutu no unze, me ko-yan-Tom-wu. Ba remen buug-de un hunne dak me, ko na hun-ne to mog me o rwo'e um waragte ko-yan-Tom Yeso á. Amba Yeso Kiristi daagu me mossé Shir ne Tato na wu n-Ton shir, wu rwo'e Yeso meret wu muunte un hoog ne à. Wu daagu me komo wu tomu me um waragté ko-yan-Tom Yeso. ² Kap o un or re ne, ye ro kane à, mossute ut-hi un me ne be-de un tombe ut-gas be-to un yan-dor un dak-o o-Garatiya.

³ Um konog Shir Tato na un Wan-Koyan ne Yeso Kiristi, ye ye'et no m-yar un gwugwu-mo ur-hur ne. ⁴ No nak Yeso Kiristi ya'aste hi un de un wu remen ba'as-ut na, remen wu guut na un ka da-o yo-o o. Wu un nom yo ka remen kaane Shir Tato na cong m-nom. ⁵ Yage a ye'et Shir m-seps ba m-ta! Amin.

Ma-to m-Rerem ut-gaan

⁶ Um hyang o-made. Un ya o-da hiin, no conog m-yage dor-o un wu agu no à, be-de un yar-m Kiristi har m-warag

Garatiya-ne Ma-to m-Rerem 2 Garatiya-ne Bor-o gaan:16

be-de un yoos-ur hor-de, de Ma-to m-Rerem. ⁷ Amba Ma-to m-Rerem to á, kó hiin. Ye ken ye ro kon ye ro no m-rukurse à, ye ro m-senge ye sugute Ma-to m-Rerem ut-ma Kiristi. ⁸ Amba me no m-rure, urege wú ken wú be un te a ruru no to ken Ma-to m-Rerem to un hon un to te rege te russutu no à, kó wan-tom-wú Shir, kó te un hi un te, to, Shir húu wú nu-o yo-o! ⁹ Untun bo te rege te russutu no n-ga à, me no m-ja'as m-rure m-moka unze kap bon wú ruru no to ken Ma-to m-Rerem to un hon un to no rege no hogussute à, to Shir 'ranu wú!

Bó Burus warge ko-yan-Tom Yeso à

¹⁰ ¿Kó a un zee o, ka ma-to me no m-rure à me to m-rwór remen hun-ne gokstú me? Ay, rii-yo um cone à, yo ro, um ru'ut Shir o-zak un rii-yo me m-nom à. ¿No m-zee o me m-senge remen um ye'et hun-ne o-zak? Ay, a ro zeege hun-ne ye me m-'ya o-zak, me ro à warag wan-guw-m Kiristi á. ¹¹ Or re ne, yage um rurutu no unze ka Ma-to m-Rerem to, to Shir to me no m-rure à, to rwuun be-de un net á. ¹² Me goksune to be-de un net á. Komo yatt-wú yoosu me to á. Yeso Kiristi un hi un de un wú kutu me to.

¹³ No hogussute gon she'et-de um she'ette un dor-o un jor-se un Yahuda-ne à, bo um ya'e hun-ne yan-dor Yeso ur-kqob deen à, har um nomog m-senge um hoot ye.* ¹⁴ No nepste komo be-de un dor-o jor-se un Yahuda-ne um jiishte or re ne Yahuda-ne m-senge ye te bosute caara-o gaan à. Um nomog senge-mo un dor-o un bu-se un ya-n-ga-ye se n-ga m-sok ne.† ¹⁵ Amba be-de un yar-mo, Shir wú daagu me cin ba a un m-makt me, wú agu me, har wú eks, ¹⁶ wú upsutu me yish, um nept Wà un wú Yeso,

* Bor-o gaan:13 1:13 Hyen komo: Seng 8:3; 22:4-5; 26:9-11. † Bor-o gaan:14 1:14 Hyen komo: Seng 22:3.

remen um rurut Ma-to m-Rerem be-de un ye ro Yahuda-ne á. Bo wu nome kaane à, me hoob netu 'ye me to ken ma-to á,‡ 17 como me ha o-Urusharima be-de un ye ba'u me m-warag yan-Tom Yeso á. Rii-yo um nome à, yo ro, um haaru dak-o un Raraba-ne, ka da-de um munuru bo-o o-Damaskus.

¹⁸ Bo hak-us tet nomte à, um haaru o-Urusharima remen um hyenet Simon Bitrus§. Um nomuru ho-ut op-ut taan [15] be-de un wu.* ¹⁹ Un kom-de un kaane como, me hyan ko wan-gaan be-de un yan-Tom Yeso ye kuse á, se Yakubu heno Wan-Koyan. ²⁰ Ka rii-yo me no m-gené à, bo-to á, nip-o. Un co-o Shir me m-rwor. ²¹ Bo jime à, um haaru dak-to o-Siriya un o o-Kirikiya ne. ²² Amba un o ka da-o, yan-dor o un Kiristi ye ro n-me dak-o o-Judiya, ye nap me un yish un yish á. ²³ Ye m-hoge de temb a m-zee, “Ka net-wu ro un 'ya un na ur-koob à, wu ka m-moka un rworu un Ma-to m-Rerem mo wu ro m-naas à!” ²⁴ Remen kaane, ye bomuru Shir remen rii-yo Shir nome rem re à.

Bor-us yoor

Yan-Tom Yeso gokste Burus n-me o-Urusharima

¹ Bo hak-us op us-nass [14] nomte à, um dooru m-warag o-Urusharima. Un ka da-o, um nekuru un Barnabas ne como un Titus ne.* ² Shir ye kutu me ut-hyangan unze um neke. Da-o um wo reeno à, te morguru un sek-ye ne un yan-dor Yeso. Um ruru ye bo me m-ko'ot un Ma-to m-Rerem be-de un ye ro Yahuda-ne á. Um ruru ye ka ma-to pakse, taase senge-mo me m-nom à, ko mo um rege

---

‡ Bor-o gaan:16 1:15-16 Hyen komo: Seng 9:3-6; 22:6-10; 26:13-18.

§ Bor-o gaan:18 1:18 ut-Girik: Kepas. * Bor-o gaan:18 1:18 Hyen komo:

Seng 9:26-30. * Bor-us yoor:1 2:1 Hyen komo: Seng 11:30; 15:2.

Garatiya-né Bor-us yoor:3   4   Garatiya-né ba'as-de

um nomoste à, mo je hwaa. ³ Ye tosutú me, komo yatt-wu gakte á ko-wan-hew wu un de Titus á, kó dë nomte wu ko-ya-o-Girik† wu à. ⁴ Ma-to үr-kó tó un induné, remen ka ya-үr-ar ye yan-dor, ye ców né wukusse à, remen ye wenet na үr-she'et sasa be-үr Kiristi Yeso. Ye ro m-con ye muut na гүw-ne. ⁵ Amba te 'ya ye үr-hek á, kó hiin. Remen te rurutú no Ma-to m-Rerem to o-nip.

⁶ Amba ka hun-né ye ro yan-co à, ye do rii be-de un yoos-de me m-yoos á. (Un hyan-o re kó ye ro wan-ne kap gaan to be un de, remen Shir rott m-koos á.)‡ ⁷ Ye de un hi un de un ye hyenesté bo Shir cone wu ya'astu me senge-mo un rwor un Ma-to m-Rerem be-de un ye ro Yahuda-ne á, untun bo wu ya'ase Bitrus m-senge wu rure Yahuda-ne à. ⁸ Shir nome m-senge n-me un hur-үr Bitrus remen wu waragté wan-Tom Yeso be-de un ye ro Yahuda-ne à, wu wu komo nome m-senge n-me un hur-үr un de remen um waragté wan-Tom Yeso be-de un ye ro Yahuda-ne á. ⁹ Un hyan o un bo Shir ya'u me yar-mo un wu à, Yakubu, Bitrus§ un Yohana né goksuru me. Ye, ye a esse ye ro co be-de un hun-ne yan-dor Yeso à, ye goksuru te te Barnabas un hur-үr gaan. Myet-m te, te dék hi un te unze te un Barnabas tea he be-de un ye ro Yahuda-ne á. Ye ká komo ye he be-de un Yahuda-ne. ¹⁰ Amba ye baksutu te unze taase to-to ke te un koob-ne ne ye ro be-de un ye à. Me né cin n-ga ka rii-yo ro un hur un de.

*Burus nak Bitrus ut-to
un bo-o o-Antakiya*

¹¹ Da-o Bitrus* woone bo-o o-Antakiya, um nakuru wu ut-to yish-ye horo horo remen ba'as-de un wu wukusse o

† Bor-us yoor:3 2:3 Ko-ya-o-Girik = ko-Yahuda-wu á. ‡ Bor-us yoor:6 2:6 Hyen komo: Kara 10:17. § Bor-us yoor:9 2:9 ut-Girik: Kepas. * Bor-us yoor:11 2:11 ut-Girik: Kepas.

Garatiya-ne Bor-us yoor:12 5 Garatiya-ne Bor-us yoor:18

de ro á. ¹² Ur-takan, wu ro m-re un rii-yo m-re mosse un yan-dor ne ye ro Yahuda-ne á. Amba da-o nay-ne Yakubu wone es-mo o-Urusharima à, Bitrus koosuru un hon wu do m-re mosse un ye ro Yahuda-ne ne á. Wu un nom kaane remen wu ro un gyer-o un Yahuda-ne ye ro m-con a ko ko wu ke net-wu ur-ko à. ¹³ Kaane ma ye kusse be-de un Yahuda-ne à yan-dor ye nomog ka senge-mo ur-ba'as mo untun Bitrus, har ye swoog hi-ur Barnabas be-de un kogbe de un rwor o-nip.

¹⁴ Da-o um hyane ye ro m-dore nip-o un Ma-to m-Rerem to Shir á, um zeeru Bitrus un yish-ye un kowan. “Wo ko-Yahuda-wu, amba wo ur-she'et untun wu ro ko-Yahuda á. Amba wo m-dore un jor-se ye ro un Yahuda-ne á. ¿M-moka woa ru ye ro Yahuda-ne á ye dore jor-se un Yahuda-ne?”

*Shir guug Yahuda-ne
un ye ro Yahuda-ne ne á*

¹⁵ “Ko dē nomte na Yahuda-ne ye be-de o-mat, ba ye ro Yahuda-ne á, komo ba ‘ya-ut-ba'as’ á, ¹⁶ a nepse net a warag ba ur-ba'as un co-o Shir be-de un dore o-karamsa á, se dē wu shereg be-ur Yeso Kiristi. Remen kaane, na ma a ya'aste hi un na be-ur Yeso Kiristi. A un nom kaane remen a kumut m-warag ba ur-ba'as un co-o Shir be-de m-sher be-ur Kiristi, ba be-de m-dore o-karamsa á. Remen yatt-wu he m-warag ba ur-ba'as un co-o Shir remen dor-o o-karamsa á.†

¹⁷ “Urege, bo a cone m-warag ba ur-ba'as un co-o Shir be-de m-sher un Kiristi à, a 'wostu na ya-ur-ba'as remen a joroto o-karamsa, ¿ko nom un kaane kututu na Kiristi ro un tor-se un nom ur-ba'as? Ay, ko hiin! ¹⁸ Urege um inute, me komo m-jamas un ma-to um wugurse à, um waragte o

---

† Bor-us yoor:16 2:16 Hyen komo: Bong 143:2; Roma 3:20,22.

ka ko-yan-jet o-karamsa. ¹⁹ Bo um ro m-senge um kumut hoog be-de Shir un bu-yo un ess o-karamsa à, karamsa zeeru me, ko-wan-jet o-karamsa wu um ro komo se um marag. Bo um hyente kááne à, um yagu m-sher be-de o-karamsa um kumut m-hoog be-de Shir. Um gwoturu Kiristi un hond de un wu um kumut hoog. A kamag wu remen wu dék swo ur-koob un de komo wu ya'ag me hoog. ²⁰ A kamag me be-ur gaan un Kiristi ne. M-moka me un hoog ne, amba me wu un hi un de á. Kiristi wu ro hoog-mo un hur un de. Ka hoog-mo un wur-o re mo, hoog-mo be-de m-sher un Wà-wu Shir. Wu kutu me m-con à har wu mer rem re. ²¹ Man ginim yar-mo Shir á. Amba urege net a hoks m-kum un she'et-de ba ur-ba'as un co-o Shir un bu-yo un dore o-karamsa, yo ka kututu na unze mar-m Kiristi, waragte hwaa o ka.”

Bor-us tet

Dor-o o-karamsa ko m-sher be-ur Kiristi

¹ No raag-ne ya-o-Garatiya! ¿Wa zungsú no o? ¿Ko wu ken wu un nomo no us-baat? Um rurutu no cas cas unze Yeso Kiristi marag n-ton o-kan. ² M-moka um conog um nep rii gaan be-ur no. ¿Kukt-o Shir un haan no remen no dorute o-karamsa, ko remen no shereg un ma-to no hogé à? ³ M-moka ¿yan-gon koob-de us-barag de koru no? No ka teksune un Kukt-o Shir, amba m-moka ¿no conog mbuse un 'wons-mo un ma-hun? ⁴ ¿Ashe koob-de no swoo go-us-go à, waragte hwaa o ka? ¿A nome kaane? ⁵ Wata, Shir ye ya'u no Kukt-o un wu à, wu ro komo m-nom un rem-se ut-hyat be-ur no à. ¿No un zee o wu ro m-nom kaane remen no m-dore o-karamsa, ko remen no hogute ma-ut Kiristi, no sher komo un to?

⁶ Gwot no hew-ur Ibrahi. A geneg unze, “Wu shereg be-de Shir, remen kaane Shir zette wu kashi un net.”*

⁷ To, yage no nept unze ya-m-sher be-de Shir ye ro “Yakar Ibrahi” remen ye shereg be-de Shir bo Ibrahi sher à.†

⁸ Ma-to Shir gense, to rworog cin n-ga unze, ye ro Yahudane á yea hoks m-kum ur-con ur-kashi be-de m-sher un co-o Shir. Remen cin n-ga a rurute Ibrahi Ma-to m-Rerem unze, “Be un du, Shir a ru'e hun-ne kap o-kwum.”‡

⁹ Ibrahi goksté Shir o-nip ne, komo a ya'ag wu o-kwum. Kaane o komo kap wu gokse Shir o-nip à, a 'ye wu o-kwum mosse un Ibrahi ne.

¹⁰ Remen kap ye ro o-sakto Shir a goks ye remen ye ro m-sher un karamsa-o Mosa à, a huu ye nu-o yo-o. Remen Ma-to Shir gense to zeeg, “Kap wu m-dore un kap o un riiyo ro gense un takurda-o o-karamsa á, a husute wu nu-o yo-o.”§ ¹¹ M-moka cangam to ro, yatt-wu he m-hoks m-warag kashi un co-o Shir un dor-o o-karamsa á, remen a genesse unze, “Wu ro kashi à, be-de m-sher o wu he kum un hoog.”^{*} ¹² Yatt-yo mosse dor-o o-karamsa un sher o-nip ne á, untun bo a gene à, “Wu nome kap rii-yo karamsa-o rwore à, be-de un o wu he kum m-hoog.”[†] ¹³ Ka nu-o yo-o o, o o-karamsa a possussute o, remen Kiristi rurug na be-de un ka nu-o yo-o o, remen a muute wu rii-yo yo, rem na. Remen kaane a geneg, “Kap bon wu a kame n-te un kan-o o-ce à, a huu tu wu o ka nu-o yo-o.”‡ ¹⁴ Kiristi rurug na remen ka kwum-o a hu'e Ibrahi à, ye ro Yahudane á ye kumut ka kwum-o be-ur Kiristi Yeso. Un kaane, na

* Bor-us tet:6 3:6 Hyen komo: Taka 15:6; Roma 4:3. † Bor-us tet:7 3:7

Hyen komo: Roma 4:16. ‡ Bor-us tet:8 3:8 Hyen komo: Taka 12:3; 18:18;

22:18. § Bor-us tet:10 3:10 Hyen komo: Kara 27:26 (ut-Girik). * Bor-us

tet:11 3:11 Hyen komo: Haba 2:4. † Bor-us tet:12 3:12 Hyen komo: Rewi

18:5. ‡ Bor-us tet:13 3:13 Hyen komo: Kara 21:23 (ut-Girik).

ma, be-de m-sher, a hoks m-kum un ka Kukt-o Shir swore o-nu à.

O-karamsa un swor o-nu ne

¹⁵ Or re ne, yage um ruuturu no sha-mo un rii-yo no nepse un yo ne à. Urege hun-ne voor sworog o-nu komo ye rwo'uru ut-kom remen ye esté ka swooru nu-o yatt-wu he o m-soks á, yatt komo wu he m-do un yo ken rii-yo á. ¹⁶ M-moka Shir surute Ibrahi un wà un wu ne o-nu. A geneg unze, un "Yakar-ye" á. Urege kaane o, ye ro deen o ka. Ay, a un zee, "Wà ru," net gaan wu ka, wata Kiristi. [§] ¹⁷ Rii-yo me m-zee à yo ka, Shir surute Ibrahi o-nu wu shooste ka nu-o. Rii-yo ka karamsa-o a haante us-hak zungu-us nass, un hak-ur kwooz us-op [430] da-o wu sure Ibrahi o-nu à. Ka karamsa-to rwo swor nu-o waragte o-hwaa á, har m-moka swor nu-o Shir ro gung.* ¹⁸ A ro zeege a goks cim-yo Shir un bu-yo o-karamsa, ka da-de a roa kum yo un bu-yo un swor o-nu á. Amba Shir ya'asté Ibrahi ka cim-yo un bu-yo un ka swor o-nu o.†

¹⁹ To urege kááne o, ¿remen yan o a hantute o-karamsa? A un do o-karamsa remen a rwuntute ur-ba'as cas. A un hante o remen a nomot m-senge un o har ka ho-de ka wà-wu Yeso† he m-haan à. Ká wà-wu haante remen ká swor o-nu o. Yan-tom-ye Shir ye hante Mosa ká karamsa-o. Komo Mosa wu ro n-tete o Shir un hun-ne ne à, wu ro m-nom ka senge-mo m-hongse be-de un Shir un hun-ne ne. ²⁰ A m-con un wa-m-hongse urege hun-ne arge voor conog esse ut-ma. Amba Shir un nom kaané un hon-de un wu. Wu rott wa-m-hongse ut-ma da-o wu sure Ibrahi nu á.

Yo hante o-karamsa à

---

§ Bor-us tet:16 3:16 Hyen komo: Taka 12:7; 13:15. * Bor-us tet:17 3:17

Hyen komo: Rwuu 12:40.

† Bor-us tet:18 3:18 Hyen komo: Roma 4:14.

‡ Bor-us tet:19 3:19 ut-Girik: wà-wu a surte o-nu.

²¹ ḡYo ka ún warag o únze karamsa-o ro úr-hwú'us ún swor o-nu o Shir né? Ay, kó hiin! A ro zeege karamsa-o wa 'ye na hoog pu-o, a roa kutu na únze a kum kashi m-yar be-de Shir ún cow-yo ún dore o. ²² Un suge-de ún kaane, gense to ro ún Ma-to Shir únze, hono o-dak kap ro ún kus-o úr-ba'as. ḡRemen ya? Shir ún yage yo ka korot remen wú ya'asté swooru nu-o wú nome, be-de ye shere be-ur Yeso Kiristi à.

²³ Rii-yo bu-yo m-sher ún Kiristi woontu na, karamsa-o ro na m-hók, o ro bobsé na be-de m-ru ro kon á se da-o a kutu na bu-yo m-sher úr-kom à. ²⁴ A bobsutu na ún kom-to o-karamsa remen o eret na har Kiristi haante. Un kaane, be-de m-sher a warge ba úr-ba'as ún co-o Shir. ²⁵ M-moka né bo da-o sher-m woosune à, a ún kus-o o-karamsa á.

*Be-to m-sher myet-m no
muuné yakar-ye Shir*

²⁶ Remen no shereg be-ur Yeso Kiristi, kap-m no no warge yakar-ye Shir. ²⁷ Remen myet-m no a ún yo'ostu no m-hó no waragte ye ma Kiristi, no çok hi ún no n-me ún Kiristi, untun bo a m-cop ún saw-ut pu-to à. ²⁸ Remen kaane koos-m ro kon á be-de ún Yahuda-ne ún ye ro Yahuda-ne né á. § Komo koos-m mo kus be-de ye ro úrmat ún guw-ne né á, ko be-de ún ne'a-ne ún campo-ne né. Kap gaan no ro be-de ún mosse úr-hi ún Kiristi Yeso. ²⁹ Urege no ye ma Kiristi ye, no waragte yakar Ibrahi ye o-nip, como noa goks ka cim-yo Shir swore o-nu à.*

---

§ Bor-us tet:28 3:28 utes-Girik: Girik-ne. * Bor-us tet:29 3:29 Hyen komo: Roma 4:13.

Garatiya-ne Bor-us nass:1 10 Garatiya-ne Bor-us nass:11

Bor-us nass

*A ḡuw-ne ye tomsó á
amba a waragte yakar-ye Shir*

¹ Wà wan-re o-cim da-o wu ro ya o-wà o-rek yo, wu un ko-guw ne gaan to, ko de nomte kap o un rii-yo un ka hur-o yo ma un wu yo à. ² Da-o wu ro'e ya o-rek yo, ye ken ye ro kon ye ro wu o-gwot à har da-o tato-o un wu rwo'e à. ³ Kaane to ro be un na, n-ga rii-yo Kiristi haante, a ro untun yakar rek-ye. A ro untun guw-ne, a un hoob-o un a reet ur-ho be-de Shir un bu-yo un jind-se un Yahuda-ne. ⁴ Amba bo da-o Shir esse à woote à, Shir tommuru Wà un wu. Wu haante un bu-yo un mat-o un ne'a. Wu dorute ka karamsa-o Shir ya'ase Mosa à. ⁵ Wu un nom kaane remen wu rurut ye ro un kus-o o-karamsa à, komo wu muut ye ur-mat be-de Shir. ⁶ Shir tomonte Kukt-o Wà un wu n-me un hur-ut na remen a nept na yakar-ye Shir ye. Kukt-o Shir o ro un eeg-se Shir unze, "Abba,* Tato re!" ⁷ Remen kaane wo ko-guw-wu komo á, wo wà-wu. Remen wo mat-de un wu de, Shir a ru o re kwum-o un cim-yo un wu.[†]

Burus waste un Garatiya-ne ne

⁸ N-ga da-o no ro nakke Shir á, no ro m-dore un m-gir un nome un ye ken shir-ye ne m-guw, amba gir-mo ro Shir-wu o-nip á. ⁹ Amba m-moka no nepse Shir, ko na a zee Shir nepse un no ne. ¿Remen yan o no hette m-warag be-de un bu-yo un jor-se un Yahuda-ne se o-hwaa? ¿No un con o no warag guw-mo un se komo? ¹⁰ No conog no re ur-ho be-de Shir, be-to m-koos un to ken ho-to un se ken reng-se ne un o ken da-o ne, un se ken hak-se ne. ¹¹ Ka rii-yo no m-nom à ya'ag me o-gyer, remen waragte sa o zee o ka koob-de um swo rem no à jaag o-hwaa!

* Bor-us nass:6 4:6 ut-Arameki: Abba. † Bor-us nass:7 4:5-7 Hyen komo: Roma 8:15-17.

Garatiya-ne Bor-us nass:12 11 Garatiya-ne Bor-us nass:24

¹² Qr re ne, hakkur no she'et no sasa bo um ro es-mo un ká rem-se à, remen um waragte bo no ro à, (no ye ro Yahuda-ne á), sasa es-mo un ká karamsa-to. No yo'og me da-o um ko'otu no ka ma-to á. ¹³ No nepse gom-o um nome à. O tikshi me cow-yo um hantutu no Ma-to m-Rerem à ur-takan. ¹⁴ Ko de nomte me keesé á komo hurut no naasutę deen, kap un kaane ne, no mus me hwaa á. Komo no gwokt me ur-bon ne. No gokstu me untun wantom-wu Shir n-Ton, ko komo bo no gokse Kiristi Yeso un hi un de un wu à. ¹⁵ No nomog o-zak deen un ka da-o! M-moka un ya, ¿yan gon zak-o no nome rem re? Um nepste un ka da-o, rii-jo m-nome rotte, no roa hurum yish no, no ya'as me! ¹⁶ Ashi, ¿m-moka me un warag o ka wan-yage-ut no, remen um rurutu no yo ro o-nip? ¹⁷ Ye ka hun-ne ye hamattu no ur-bon ne, amba yo ye cone à yo rott ur-bon á. Ka yo ye cone à yo ro ye wongsu no un me ne, remen no hamattu ye bo ye hamtu no à. ¹⁸ Ka hamat-mo ro ur-bon ne urege ka con-mo ro ur-bon ne, koyanda, ba se me be-ur no á. ¹⁹ Yakar re ye me m-con à, ayoore-o ka me m-hoge reeten-mo un mat-o no. Komo me un senge-mo un swor ur-koob har da-o Kiristi bo'ose n-me no bo wan-yaar ro m-bo'ose un men-ut inu un wu à. ²⁰ Um ro conog um ro un no ne m-moka, ka da-de um roa ja'as cor re. Ay, hur un de naasutę rem no!

Sha-m Hajaratun Saratu

²¹ Yage um cit no, ¿no ye ro m-con m-dore o-karamsa à, no nepste o ka yo karamsa-o zee? ²² Remen gense to ro unze, Ibrahi ro un yakar ne nen voor yan-campo-ne, ka wa gaan-wu ko-guw-wu un ne'a matu wu, wu ka komo ba ko-guw matu wu á. ²³ Ka wa-wu ka ko-guw-wu mate à, Ibrahi un kum wu bo a wette m-kum un yakar à. Amba wu ka wa-wu ro be-de un ne'a-wu ut-ge à, mat-o un wu o ut-hyat o, remen swor o-nu o Shir sure Ibrahi à. ²⁴ Mo ka sha-mo,

ka ne'a-ne ye voor kutute swor o-nu o-voor. Hajaratu[†] he mat un guw-ne, wu ro sha-mo un swor o-nu[§] o a nome un Haag-o Sinay à. ²⁵ Hajaratu sha-mo un Haag-o o-Sinay o ro un dak-o un Raraba-ne à. Wu ro sha-mo un bo-o o-Urusharima o m-moka, remen wu un yakar-ye un wu ne kap guw-ne ye un kus-o o-karamsa. ²⁶ Amba Urusharima-o pu-o ro kon n-ton, na ye m-ha kane à ya a ro sasa be-de un dor-o o-karamsa. Na ye m-ha kane à, a o un gwot-o o-bo unze o ro inu na remen na yakar-ye Shir ye ye o-nip. Saratu, ba ko-guw-wu á, wu ro sha-mo un ka Urusharima-o pu-o o. ²⁷ Gense to ro unze,

“Ko-maktan-wu un ne'a nom o-zak,
kan kan-o o-zak wo wu nape reeten-mo o-mat á.
Men zee kaane remen ne'a, wu ro ko-maktan n-ga à,
wu makt yakar deen,
arge ne'a-wu wette m-mat à.”*

²⁸ M-moka no or re ne, no ma yakar-ye Shir ye be-de un swor o-nu untun Ishaku. ²⁹ Un ka da-o komo ka wà-wu a mate un bo a wette m-mat á, wua reese wà-wu a mate un beeb-de un Kukt-o Shir à ur-koob. Kaane to ro har m-moka.[†] ³⁰ Amba gense to ro be-de un Ma-to Shir unze, “Yan ka ko-guw-wu un ne'a-wu un wà un wu ne, ye ru. Nom kaane remen wà-wu un ko-guw-wu un ne'a a wong o-cim un wu kà wà-wu ne á. Ká wà-wu wu inu un wu ro ko-guw á.”[‡] ³¹ Remen kaane or re ne, na yakar-ye un ka ko-guw ne'a-wu wu á. A ro yakar-ye un ka ne'a-wu wu ro ko-guw á.

[‡] Bor-us nass:24 4:22-24 Hyen komo: Taka 16:1-16; 21:8-9,12-17; 25:12.

[§] Bor-us nass:24 4:24 swor o-nu = o-karamsa. * Bor-us nass:27 4:27 Hyen komo: Isha 54:1. [†] Bor-us nass:29 4:29 Hyen komo: Taka 21:9. [‡] Bor-us nass:30 4:30 Hyen komo: Taka 21:10.

Bor-us taan

Ur-she'et sasa be-ur Kiristi

¹ Kiristi ustú na remen a she'etté sasa. Remen kaane she'et no sasa, taase no she'et she'et-de un guw-ne komo á.

² M-moka hogu no me. Me, Burus, me no m-rure, urege no gokste a nomu no ur-ko, yo ka kututú na unze Kiristi hwaa wú ro be-ur no o ka. ³ Me no jamas m-bakse unze kap wú gokse wua dore karamsa-o ur-ko à, a gakte wú dore o-karamsa kap o ka. ⁴ No ye ro m-senge no she'ette ba ur-ba'as un co-o Shir un bu-yo m-dore o-karamsa à, no regussute no ruussute hi un no be-de un dor Kiristi. No pa'ag o ka yar-mo Shir. ⁵ Te de te ry'usse ur-hur Shir a hongse te un wú ne, Amba a senge m-sher un mosse un gwu-o un Kukt-o Shir. Komo a senge ur'-er o-dish ne, unze Kiristi a muut na kashi un hun-ne un co-o Shir. ⁶ Remen a ro n-me un Kiristi Yeso, ko ur-ko ko ba ur-ko yo ken rii-yo yo á be-ur na. Amba rii-yo Shir cone cot à yo ro net sher be-ur Kiristi, como hoog-mo un wú ro m-kute wú conog Shir un hun-ne ne.

⁷ No ro m-ha co ur-bon ne, ¿Wa wenu no dor-o o-nip? ⁸ Shir ye á, remen wua gu no no ma'aste sasa. ⁹ Ka yoos-de ut-bo de ya de ro untún “Ya o-yist o-rek yo, yo ro m-rwo ut-burodi rotte m-hundundedeen.”* ¹⁰ Remen gam-o hit na n-me un senge-m Wan-Koyan, um nepse noa dore yo ken cow-yo yo a kutu no un hon hesse-de un yo ma re á. Komo wú ro no m'yons ur-hur à wua su ur-koob ko wan wú. ¹¹ Or re ne, urege har m-moka me m-ko'ot unze depeete a ko kowan, ¿ya hante m-moka hun-ne rottu me m'-ya ur-koob? Urege me us-tor unze a ko ur-ko, ai, mat ut re mosse un mar-m Kiristi ne n-ton o-kan, ro a warag

---

* Bor-us taan:9 5:9 Hyen komo: 1Kor 5:6.

Garatiya-ne Bor-us taan:12 14 Garatiya-ne Bor-us taan:20

rii-yo ur-pukse be-de un ko wu ke net-wu á! ¹² Ay, ka yan'-yons un no ut-hi ye, ye ka ye conu no gaktu ur-kó à, jiishte ye re co ye pesem hi un de un ye!

¹³ Or re ne, Shir conog no she'et sak komo sasa. Amba wer no taase ka she'et-ur no de o-sasa de warag no bu-yo un dore un rem-se wur-o cone à. Un suge-de un kaane, yagu no ka she'et-de o-sasa de wootu no un nome un ye ken ye m-guw n-me m-was. ¹⁴ Remen myet-mo o-karamsa a un mosse un karamsa-o gaan, o ro, "Was wan-bor-o ru untun hi un du."† ¹⁵ Amba urege no ro m-dum un hi un no, no us-haw, no un ti'in hi un no untun nem-ye o-kot, muut no ur-hi, taase no sabre kap!

Doru no o-Kukt ba ur-ba'as á

¹⁶ Yo me m-zee à yo ka, yagu no Kukt-o Shir o kututu no o-cow. No nome kaane no hede m-dore un she'et-de ma-hun á. ¹⁷ Me un zee kaane remen she'et-de ma-hun ro m-honge o-Kukt ne á, o-Kukt komo o ro m-honge un she'et-de ma-hun ne á. Ka rem-se us-voor ro ut-yage ne. O rwo'e notte m-hoks m-nom un yo no cone m-nom á.‡ ¹⁸ Amba urege Kukt-o Shir o ro no m-dorotte, no un kus-o o-karamsa o ka á.

¹⁹ Senge-mo she'et-de ma-hun ro m-nom à, ya mo ro cas:

Koob-de m-'e, un

She'et-de o-ás ne, un

Nom un rem us-yo-se ne, un

²⁰ Guw-mo us-toog ne, un

Mor-ne,

Hun-ne yan-yage-ut or un ye ne m-dum ne, komo,

Ye m-nome un or un ye ne ue shoob,

Ryaab-se, komo un

† Bor-us taan:14 5:14 Hyen komo: Rewi 19:18. ‡ Bor-us taan:17 5:17 Hyen komo: Roma 7:15-23.

Garatiya-ne Bor-us taan:21 15 Garatiya-ne Bor-us taan:26

Con-to ur-hi ne,
Ye ro m-es be-ur gaan á, un
Cakarse un hun-ne ne,
²¹ Ur-shoob ne,
Mar-mo m-swo komo,
Ye ro un mosse ut-hi be-de m-nom o-ás un bu-yo un su
swoog ne, un
Se ken rem-se ne untun kaane.

Me no m-kewes, untun bo um kewse no n-ga à, unze ye
ro m-nom un go un ka rem-se à, yea kum m-cow n-me un
Gwomo-to Shir á.

²² Da-o Kukt-o Shir garamse na à, hun-ne a hyen ka
rem-se un she'et un na, se ro:

m-was,
men-ut pus-to,
gwugwu-mo ur-hur,
'mo ur-hur,
gu un hun-ne,
un shoos un rii-yo ur-bon ne,
un o shir ne,
²³ gwugwer-mo ur-hi,

hoks m-garamsa ut-ma un rem-se wo m-nom à.

Urege no nom un ka rem-se, yatt-yo da'e karamsa-o zet no
nomog ur-ba'as á. ²⁴ Komo kap ye ro ye ma Kiristi Yeso à,
ye ho'oste she'et-de ma-hun un rem-us yo-se ne go-us-go
se wyr-o ro m-con à. ²⁵ Yage Kukt-o Shir doruttu na n-me
un ko yo ke rii-yo un she'et-ur na, remen Kukt-o ya'u na
m-hoog à. ²⁶ Taase a warag yan-'yons ur-hi ko yan-'yons
un hur-de un hun-ne, ko yan-shoob-de un ye ken ya á.

Bor-us cind

A dek no nu-us or na ne

Garatiya-ne Bor-us cind:1 16 Garatiya-ne Bor-us cind:12

¹ Qr re ne, a shipe wu ken wu ro un nom un rii-yo depe á, no ye ro un Kukt-o Shir ne à se no muunte wu n-cow. Amba nom no kaane un gwugwer-mo ur-hi ne, komo taase remen senge-mo un muunte un or no, no komo no hebe n-me un ka meger-to. ² Gu no or no ne be-de un dek un nu-se un ye. Un kaane no he m-shoos un karamsa-o Kiristi. ³ Urege wu ken ro un uku o-cin unze wu yo ken rii-yo yo, ashi ne wu yo ken rii-yo yo á, hi un de un wu wu ro m-raks. ⁴ Yage ko wu ke net-wu me'este senge-mo un wu, wu hyen. Urege mo nomog ur-bon, ka da-o wua hoks m-uku o-cin un rii-yo wu nome un hi un de un wu à. Myet un kaane ne, yo depe te ba se wu hongsute hi un de un wu un wu ken un net-wu ne á. ⁵ Me un zee kaane remen depe te ko wu ke net-wu dek nu-se un hi un de un wu.

Woa ce yo o go'e à

⁶ Kap bon wu a yoose ma-ut Kiristi se wu ya'as wu yoose wu à, de ma un wu kwukwur-de de un rii-yo m-yar.

⁷ Taase no raks hi un no, yatt-wu he m-hoks un raks un Shir á. Kap bon yo net go'e à, yo wu he m-ce. ⁸ Urege net goog un bu-yo ma-hun, yoa woot wu m-mar. Urege ne wu goog un bu-yo o-Kukt, wua kum hoog-mo ba m-ta. ⁹ Remen kaane taase a ker un nom un rii-yo ur-bon. Urege a karag a yage nom m-senge á, da-o roon o a hette ce un ce-mo o-kwym à. ¹⁰ Remen kaane, koyanda a kume o-da, se a nome ko wu ke net-wu rii-yo ur-bon, yo jiishe ma à, ka ye ro or na ne ye atte sher-m gaan à.

Nak o-to o ur-kom un ma-to ur-ko

¹¹ Gwot no gon caari-mo m-gen mo um genu no un kom-ut re à.

¹² Ka hun-ne ye conu no m-gakte ur-ko à yan-nu-mo ur-hi ye, ye un con a muut ye yo ken rii-yo. Ye ro m-nom kaane remen ye ro m-hoge o-gyer. Ye ro us-barag hun-ne

a 'ye ye ur-koob urege ye sher be-de un seke-ur Kiristi de n-ton o-kan cot á. ¹³ Ko ka ye ro ur-ko ne à, ye m-dore o-karamsa un hi un de un ye á. Ye de ye cɔnog a ko no remen nu-mo ur-hi, ye ro m-zee ye rwo'e a koot no. ¹⁴ Amba me ko hiin, man nom nu-mo ur-hi á. Ko man nom nu-mo ur-hi, se de remen kan-o Wan-Koyan na Yeso Kiristi. Mar-mo un wu n-ton o-kan o rwo'e cɔn-to un rii-yo un hono o-dak merte un hur un de. Me komo um marag. Me con rii-yo un hono o-dak á. ¹⁵ Ur-ko ne, un ba ur-ko ne kap hwaa-o. Rii-yo jiishe à yo ro Shir muut na untun net pu-wu. ¹⁶ Me us-kon Shir wu 'ye gwugwu-mo ur-hur ur-'won ne. Kap no ye ro m-dore un ka karamsa-o pu-o o à, wata kap hun-ne ye Shir ye o-nip.

M-tige un hoos-de ur-kom ne

¹⁷ Ur-kom, taase ko wu ke do me m-rangse un yo ken rii-yo, remen me un napa-to us-sorog ne se a nomo me un wur-o re à, to kutute unze me ko-guw Yeso wu.

¹⁸ Or re ne, yar-m Wan-Koyan na Yeso Kiristi, mo nom mosse un no ne! Amin.

ut-Hun New Testament

Hun-Saare: ut-Hun New Testament New Testament

copyright © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Hun-Saare

Contributor: WBT Central Zone

© 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc. in cooperation with the Ut-Hun Bible
Translation Project All rights reserved. The New Testament in ut-Hun (Eastern Dukawa)

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 30 Nov
2021

4b40cd80-7cb8-5d3d-8563-557f030f99d7